

„A vers mégis maga a remény”
(Nagy Gáspár)

NAGY GÁSPÁR-KONFERENCIA NYÍREGYHÁZÁN

JÁNOS ISTVÁN

A Nyíregyházi Főiskola Bölcsészettudományi és Művészeti Főiskolai Karának Irodalom Tanszéke és a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Irodalomtudományi Doktori Iskolája a közelmúltban elhunyt Nagy Gáspár Kossuth-díjas író tiszteletére tudományos konferenciát rendezett. A 2007. május 3-án, a Nyíregyházi Főiskola dísztermében megtartott konferencia díszvendége Szabó Márta, az író felesége volt. A konferencia résztvevőit Jánosi Zoltán kari főigazgató köszöntötte. Megnyitó beszédet mondott Kalász Márton, a Magyar Írószövetség elnöke. A rendezvény alkalmat adott a Miskolci Egyetem professzorainak üdvözlésére. 70. születésnapja alkalmából Kabdebó Lóránt egyetemi tanárt Jánosi Zoltán, Ferenczi László egyetemi tanárt Karádi Zsolt köszöntötte.

Jánosi Zoltán, Kalász Márton, Ferenczi László megnyitó szavai után Kalász Márton elnökletével zajlott a konferencia első szakasza. Görömbei András az életmű monográfiusa Nagy Gáspár posztumusz kötetét, a „Sárfelirat”-ot mutatta be. Az előadás részletesen vizsgálta a szerző utolsó pályaszakaszát, a „Sárfelirat”-ban használt lírai beszédmód, tematika, motívumrendszer összetevőit. Érzékeny, személyes hangú interpretációja a kortárs líra viszonyítási rendszerét is figyelembe véve tapintotta ki a Nagy Gáspár-líra újabb erővonalait. Cs. Varga István „Valaki ír a kezdeddel” – „Szakralitás és poézis Nagy Gáspár költészetében” címmel a lehető legtágabb kultúrtörténeti, vallásbölcseleti dimenzióba állította a Nagy Gáspár-szövegeket. Ihletett előadásában a poétikai analízis kereteit meghaladva a hitélet, az egyéni és közösségi transzcendencia-élmény lírai kivetülését is elemezte. Dobos Marianna: „Belátás” – „Miért választottam Nagy Gáspár versét kötetem mottójául?” című előadásában – tudatosan vállalva a konfesszionális esszé szubjektivitását – hatáselemzésre, a személyes olvasmányélmény vizsgálatára vállalkozott. Kitért arra is, hogy az életmű miként alakította saját szemléleti rendszerét, világlátásának. Antal Balázs: „Hosszú kéjben megmártott szövegtörödékek könyvéről” – Nagy Gáspár: „Augustusban, Ludvík Jahn nyomában” című könyvről címmel megtartott előadása érzékeny szövegelemző apparátust mozgósítva, – a prózapoétikai iskolák túlzásaitól tartózkodva – árnyalt elemzését adta az életmű egy kevésbé tárgyalt, a kritika és a befogadói köztudat által nem eléggé ismert darabjának. Kabdebó Lóránt Nagy Gáspárral kapcsola-

tos személyes emlékeit idézte fel, többnyire megíratlan, egy későbbi biográfia számára is nélkülözhetetlen történetekkel ajándékozva meg a hallgatóságot.

A konferencia második részében *Kabdebó Lóránt* elnökölt. Első előadóként *Órás Enikő Nagy Gáspár* és *Szabó Lőrinc* költészetének kapcsolódási pontjait tárta fel. *Lipa Tímea* „Költészet, írás” címmel a személyiség, a költői szerep alakulástörténetét nyomon követve, néhány kiemelt szöveg részletesebb elemzésére vállalkozva vizsgálta *Nagy Gáspár* műveit. *Szabó Edina* „Nagy Gáspár lírájáról” című dolgozata a kortárs líra kontextusába állítva kísérelte meg újabb olvasatát adni az életműnek. *Gerliczki András* „Párhuzamos koporsók” – „párhuzamos életek” címmel a Földi pörök talán legfontosabb ciklusáról beszélt. Az emlékezés szövegformáló szerepéről, a lírai megszólítás poétikai és retorikai funkciójáról értekezve azt is hangoztatta, hogy a vizsgált szövegegyüttes esztétikumon túli, személyes és közösségi gesztusokat is mozgósít. *Karádi Zsolt* „A síri csöndben kövek zuhognak” című dolgozata *Nagy Gáspár* és a „Zónaidó” viszonyát vizsgálta. Elemzésének különlegességét a kulturális környezet, a filmesztétikai vonatkozások kutatása adta.

A harmadik szakasz elnöke *Ferenczi László* volt. Elsőként *Antal Attila* „Történelem és aktualitás” címmel *Nagy Gáspár* történelmi tárgyú verseiről értekezett. A korszerű irodalmi értékközvetítés jegyében az „Ott, Lepantónál (1571. okt. 7.)” című vers értelmezésével nyújtott új modellt a kortárs műelemzés megújításához. *Rutkai Balázs* „Nagy Gáspár társadalomképe. A NI-vers politikai vihara” című előadása biztos fogódzókat kínált kollektív történelmi emlékezetünk felfrissítéséhez. Irodalom és társadalom viszonyának vizsgálatában következetesen a líratörténeti közelítés szempontjait érvényesítette. *Nagy Csilla* „A tizedik év” című előadása is hasonló elvek mentén épült fel. *Nagy Balázs* a biblikus motívumkör elemeit vizsgálta *Nagy Gáspár* költészetében. *Veláczki László* „Közelítések” címmel fűzött megjegyzéseket *Nagy Gáspár* költészetéhez. Elemzése, hatástörténeti áttekin-tése őszinte, értékközpontú újraolvasásra tett javaslatot. Konferenciazáró előadása az életmű kánonbeli szerepének újragondolását, a hiányzó interpretációk megírását tekintete a legsürgetőbb szakmai feladatnak.

